

Primorsko. Gosp. Ivan Bolé, ravnatelj c. kr. kmet. kem. poskušališča v Gorici, se je podal v Azijo in pojde pozneje tudi v Ameriko, da si ogleda po onih krajih svilorejo in druge stroke gospodarstva. Bolé dobi denar za svoje potovanje od c. kr. vlade. — V Dornberski županiji so zasledili trsno ušico in se torej ta sovražnica vina zajeda čedalje globlje v gorice na Krasu.

Tržaško. V Trstu obstoji c. kr. gimnazija vže 50 let in so imeli te dni vsled tega posebno slovesnost, ter so se je vdeležili nekdanji učitelji in učenci v mnogem številu. — Novo slov. pevsko društvo se je ustanovilo v Nabrežini in ono skuplja vže precejšnje število slov. pevcev in pevká. To je vse hvale vredno, kajti lepo petje blaži srce in dela veselje poslušalcem pa tudi pevcem samim.

Istersko. Znano je, da je posl. Spinčić odstavljen iz svoje službe, sedaj pa se preiskuje v posebnem odseku drž. zbora, ali se je to zgodilo po pravici, ali na škodo časti drž. poslanca.

Ogersko. Kakor je podoba, odstopi grof Szápáry in ni še znano, kdo mu bode naslednik. Ako odstopi Szápáry iz uzrokov, kakor se beró v liberalnih listih, potem ni škode za-nj. Za kalvince in jude dela tudi drug lahko, za to ni treba katol. grofa, učenca oo. jezuitov. — Kolerá po ogerskih deželah žanje še vedno, vendar pa se kaže, da ji pojemlje moč, kajti le bolj redki so mrličí. Daj Bog, da kmalu ta morilka poneha, kajti strahú pred njo je veliko in tudi denarja požre veliko.

Vunanje države.

Rím. Od časa do časa pride liberalnim listom na misel »izpustiti« po svetu debelo raco o slabem zdravju sv. očeta Leona XIII.; tako tudi v zadnjem tednu in nekateri so znali, da so sv. oče omedleli ali da jih je zadelá kap. Hvala Bogu, pa je ta novica le raca, in so sv. oče zdravi, kolikor je to pri tolicih letih sploh mogoče.

Italijansko. Volitve so se za vladó obnesle bolje, kakor si je sama obetala, kajti stranke, ki so zoper ministerstvo, izgubile so precej poslancev, posebno republikanci so imeli pri teh volitvah slabe ure. — Ruski princ Sergij se je mudil v unem tednu v Rimu ter so ga sv. oče Leon XIII. slovesno vsprejeli; pri kralji Umberto pa se ni oglasil, sicer bi ga sv. oče ne bili vsprejeli.

Španjsko. V Granadi je vzburknila neka ustaja, ali ne zna se, kaj da je ljudi pripeljalo do ustaje: ker je po drugih mestih vse mirno, menimo, da nima ona ustaja večjega pomena. Ustajniki vpijó po kruhu in delu.

Francosko. Odkar je vlada izgnala usmiljene sestre iz bolnišnic, rastejo stroški za javne bolnišnice sila naglo, bolniki pa ne dobijo postrežbe, kakor so je potrebni, kajti postrežba iz kršč. ljubezni in pa za plačilo si gresta sila na vs križje. — Delalci v Carmauxu niso zadovoljni, ako jim vlada ne izpusti vseh onih, ki jih je zaprla v času strajkanja. Tega si pa vlada vendar-le ne upa, kajti to bi bilo delalce vspodbujati na strike.

Belgijsko. Ker ni obveljala splošnja volilna pravica, začeli so rogovileži, posebno v Lüttichu razsajati in pretijó celo kralju Leopoldu II. na razne načine. To so vam žalostne reči!

Angleško. V Londonu in še bolj v Lancashiru so delalci po tamošnjih tkalnicah za volno, odpovedali delo ter zahotevajo, kakor drugod, manj ur dela pa več plačila. Dobro, ko bi le bilo tacih, da bi zmogli plačilo.

Nemško. Stari Bismarck ne najde mirú ter še vedno misli, da še pride ura, ko ga pokliče cesar na-

zaj, za drž. kancelarja. Prav, toda z zabavljanjem proti cesarju pač ni verjetno, da doseže svoj namen in mož zabavlja vidno ne toliko zoper svojega naslednika generala Caprivija, kolikor zoper cesarja, češ, da dela in govori cesar preveč »na svojo roko«, ne pa skozi svoje ministre.

Rusko. Minister za vunanje zadeve grof Giers se še vendar-le povrne na svoje mesto, kajti zdravje se mu boljša in car ga ne pogreša rad, ker ima va-nj popolno zaupanje. — Z nemško državo sklepa se nova pogodba gledé na carino, ali pa še tudi sklene, to še ni gotovo, vendar pa verjetno.

Rumunsko. Kralj Karol ostane nekaj dnij na Dunaji ter ga ondi vsprejme cesar Franc Jožef v gostje.

Srbsko. Sedanje ministerstvo je liberalno in tako se ne čudi nihče, da so tudi volitve v obč. zastope postale za liberalce ugodne — nekaj, česar vlada sama ni mislila doseči. Skupščino skliče vlada še le koncem tega leta in ima torej vlada dovolj časa, da pomaga svoji stranki na noge.

Tursko. Ruski poslanik je izročil sultanu pismo, v katerem tirja ruska vlada 4 milj. odškodnine vsled zadnje vojske. To je dregnilo neljubo sultana, ker zna, da so drž. kase prazne, ne pa, kdo mu jih napolni, da izplača toliko dolga.

Afrika. Francoski general Dod še je v stiskah ter ne more vzeti sovražnih mest Kana in Dahomey, kakor je to obljubil. Sedaj se torej čaka, da dobi več vojakov iz domačije.

Amerika. Pri razstavi v Chicagu razstavi naša država raznovrstnih umetnih in trgovinskih stvari. Prostorí za-nje so že določeni in dovolj veliki.

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz jutrovih dežel.

Piše F. S. Šegula.

(Dalje.)

Sedem pridig, a ne jedne slovanske! Žal, da je tako! Pridige se vse po tem uravnajo, kaki so navzoči romarji. Žal, da se razven Rusov, ki prihajajo res v nešteti množicah in večinoma borno ljudstvo, in Poljakov ostali Slovani tako malo zanimajo za sveto mesto. Lani (1888) pridigalo se je sicer tu tudi po poljsko.

Leta 1894 ali 1895 pa bom, če mi ljubi Bog še da zdravje, izdal oklic po vseh slovenskih pokrajinah, zbral bom veliko I. slovensko romarsko karavano (trumo) v Jeruzalem in če se ne najde spretniši, hočem biti tudi njeni spremljevalec. Ko bodo pa zadonele mile slovenske pesmice po ulicah Jeruzalemskega mesta, bode se slišala v cerkvi Božjega groba tudi slovenska pridiga! Omenjam pa vže sedaj to, da si posebno manj premožni vže sedaj začnejo skrbeti za potrebne zlate krone in bore vinarje.

XVII. Velika sobota. Tiho in mirno se vršijo katoliške ceremonije, tem ostudniši dozdeva se nam grški obred, ki ga imenujejo:

»Grški ogenj«.

Najprej mi je treba opisati prostor — pozorišče te ceremonije. Čez Božji grob je sezidana kapela, delo nekega ruskega mojstra, ki čisto prosta od vseh strani stoji, kakor n. pr. kapelica v cerkvi Marijeceljski. Čez kapelo Božjega groba sezidana je druga, okrogla velikanska kapela, na katero se opirajo vse druge stavbe n. pr. ruska cerkva »katolikon« s kamnom »na sredi sveta«, kakor verujejo Rusi, potem franciskanski, grški samostan itd. Čez ono veliko kapelo razprostira se si-

roka kuplja, skoz katero kakor skozi luknjast klobuk prihaja od zgoraj svetloba. Stene one velike kapele pa imajo tri vrste druga na drugo lukenj, podobnih našim nadžagredom (oratorij). V ednega takih nadžagredov v 3. nastropji preril sem se tudi jaz in mirno gledal navzdol na reči, ki imajo priti. Že dan in noč prej bila je cerkva, vsi hodniki, stebri, nadžagredi napolnjeni na »ogenj, ki bo padel z nebes«, čakajoče množice.

1. ura popoldan. Gledam doli na množico. Eni ležijo, drugi spijo, tretji se pogovarjajo, kričijo, jedo, pijejo, prav kakor na sejmu. Lepa priprava to na sveto opravilo! Turških vojakov, ki imajo vzdržavati red, je v cerkvi in okoli cerkve najmanj 600. Kolika sramota za kristjane! Cele trume arabskih mladenčev sprehajajo se pevajoči po cerkvi, tu in tam zljubi se jim vrste vojakov pretrgati ali jih v kot potisniti. Poseben vik in krik je na severni strani kapele, okoli onega okroglega okna, skoz katerega bode podal patriarh (a ne katoliški, marveč grško-razkolniški) »ogenj, ki je padel iz neba«.

Vojaki so brez moči in upliva. Oficirji s palicami udarjajo. Palica uživa na Jutrovem veliko straha, danes je tudi ona brez moči. Fanatik še ne občuti udarca. Nekateri že krvavijo. Tako je trajalo celo uro.

Močni Arabljani se spoprimejo za roke, videti jih je, kakor bi bili skup zrasteni.

Prostor, kjer so se predpoldnom vršile katoliške ceremonije, videti je hušji, kakor živinski sejem. Eni z rokami ploskajo, drugi roke navzgor držijo, kričijo, se pulijo in se pogajajo. Vsaki hoče prvi pri onem okroglem okencu biti.

Iz nadžagredov (galerij) spuščajo pa se razposajeni mladenči dol na glave zbrane množice in hodijo — po njih ali se valjajo čez glave tje do okenca. Tam zopet vzdigne truma mladenčev ednega na rame, puli ga po zraku semtertje, želeč ga spraviti bliže onega okna. Petje, rujoventu podobno, je strašansko. Tako nekako pojejo:

„Kristus je za nas umrl,
Kristus danes pride k nam;
Mi se veselimo, rajamo,
Judje pa se jokajo“.

Harabuka je čim večja, meni pa že pohaja potrpljenje. Razgnal bi vse, ako bi v moji moči bilo.

Ob dveh popoldan. Procesija se začne. Dvajset ruskih popov s patrijahom, vsi v mašnih oblačilih prerijejo se trikrat okoli kapelice Božjega groba. Brezštevilna bander. Vojaki stojijo »špalir«. Prej ko je tretji obhod končan, glej, velikanski ruski pop z dolgo sivo brado, kaj ima? Vdarja po glavah, po hrbtih, da kar poka, oni pa ga odzadej vlečejo za njegov mašni plašč.

Tako se je srečno priril do onega toliko zaželenega okenca, spravi se na malo vzvišeno mesto, ter se drži zida, zraven pa se brani vseh napadov s svojo veliko pestjo. Strašen krik. Turški vojaki se vdajo neredu, in mirno, zaničljivo gleda mohamedan na divje kristjane.

Ob pol 3. uri prikaže se skozi okno prvi ogenj (užgana baklja, narejena iz tankih svečic). Sivobrati pop odskaklja z njim. Vse se trga, kriči, vse si hoče užgati svojo bakljo ali svečico. Rusi imajo tukaj mesto zvonov velike bronaste deske, in na te udarjajo. Strahovito! Zmiraj več bakelj prihaja iz okna. Na vrvih se potegujejo sveče navzgor na galerije in nadžagrade, kolikor je krivovercev tam.

V 10 minutah je cela cerkva le ognjeno morje. Pri okencu ne vidiš nič, ko kviško stegnjene roke. Vpitje! Ropot bronastih desk!

Ljubi Jezus! To pač ni Tvoja volja. Tu okoli Tvojega tihega groba divjajo peklenke pošasti, a ne kristjani. Pojejo pa vendar:

„Kristus je za nas umrl!“

Kratke baklje in svečice pojemajo. »Zvonenje« po-
nehuje. Še pet minut, in vse je končano, le gosti dim
objema kapelo Božjega groba! Ljudstvo odhaja. Vojaki
vpotavljajo se zopet v vrste, prostor delajè za enak
dirindaj — hočem reči: »bogočastje« — Armencem pri
nasprotnem okencu na južni strani Božjega groba. Ni
me več mikala radovednost in odšel sem.

Smešnica. Kako zna plavati. Nace: »Mati,
kaj ne, da se pojdem danes kopat?«

Mati: »Danes ne, Nace; ravno prej si tožil, da
te boli trebuh«.

Nace: »Nič zato, saj znam tudi na hrbtu plavati«.

Razne stvari.

(Ministerstvo.) Ogersko ministerstvo, grof Szápáry in tov. so prosili slova od Nj. veličanstva in je svitli cesar vslušal njih prošnjo, pa tako, da še ostanejo vsi na svojem mestu, dokler se ne sestavi novo ministerstvo.

(Izvolitev) knezonadškofa v Olomuci se je izvršila v ponedeljek, dne 8. novembra ter je izvoljen kanonik dr. Teodor Kohn, vodja kn. nšk. pisarne in profesor bogoslovja. Novi knezonadškof stoji sedaj v svojem 48. letu.

(Klub konservativcev) je imel že dvoje, troje sej, ali kar se je v njih sklenilo, ostane tajno; najbrž se še gg. poslanci, ki so v tem klubu, niso popolnem zjediniili, kaj in kako se naj klub vede nasproti vladi. Upanje pa je za to, da ostane klub ves, v takem številu, kakor je bil doslej.

(Nemškutarija.) V Šoštanjci se razdeli tamošnja ljudska šola v dve, nemško in slovensko. Namesto čvetero razredov bode torej poslej jih osmero. Kolika potrata in to na ljubo par nemškutarčkov!

(Dijaški kuhinji) v Mariboru je daroval č. g. Gregor Hrastelj, kaplan v Slivnici pri Mariboru, 3 gld.

(Učiteljstvo.) Na c. kr. učiteljski v Mariboru se vršijo v tem tednu preskušnje za ljudske učitelje. Skušnjo dela osem gg. podučiteljev in dve gg. podučiteljici.

(Legar.) Na Muti in v okolici bolehajo ljudje na legarji v tolikem številu, da si niso upali začeti s šolo o vseh svetnikih, kakor je sicer v navadi.

(Gospodarstvo.) Mestni zastop v Mariboru vzame prihodnje leto 150.000 gld. posojila in dopolni s tem celi milijon dolga.

(»Südmark«.) Ker društvu »Südmark« ne teče denar »v curkih«, zato predlaga, naj vsak nemški možic in ženica darujeta pivo krono, ki jo dobita v roke, temu društvu.

(Slov. čitalnica) v Mariboru ima te-le društvovne veselice: dne 22. novembra plesni venček; 27. novembra govor, petje in tombolo; 4. decembra gledišče in isto tako dne 18. decembra. Dne 26. decembra je občni zbor in dne 31. decembra zabavni večer.

(Občina Sv. Primož) nad Muto je imenovala soglasno č. g. Jurija Galuna, župnika na Breznem, svojim častnim občanom radi zaslug, katere si je imenovali gospod kot župnik pri sv. Jerneju pridobil za prenovljenje farne cerkve, kod načelnik kr. šolskega sveta in ud občinskega odbora.

(Zahvala.) Družba v gostilni gosp. Matija Vidmar v Zrečah zložila je sedem goldinarjev, da se ubogim učencem priskrbijo potrebni učni pripomočki. Šolsko vodstvo izreče tem potom blagim dobrotnikom najtoplejo zahvalo.